

kajti Američani bodo dalje rovali, kakor so že blizu 90 let, in sicer tako dolgo, dokler jim otoka Kuba in Portorika ne prideta v pest. Ali lakomni človek ni zver?

Ta vojna bode imela na Evropo velik vpliv. Zedinjene države imajo 23.000 trgovskih ladij, Španija le 1470. Ker bode obe vojski napadali tudi trgovske ladije, bode promet jako težaven. Ameriške ladije ne bodo mogle dovažati v Evropo pšenice in koruze, in cena žitu bode pri nas poskočila. Že te dni se je cena žitu na Angleškem silno zvišala. Za našega kmetá bi torej ta vojska imela še dobre nasledke, toda če bi glavnega dobička zopet ne odnesli židovski veliki prekupci. Za Avstrijo utegne pa postati še posebnega pomena. Kakor je bilo čitati, bode Avstrija Španiji pomagala, če bi se jel vsled slabih uspehov v vojski kralju, katerega mati je iz naše cesarske rodbine, prestol majati. Kaj vse ne pride iz gole lakomnosti!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so bili v soboto v Draždanih pri 70letnici saksonskega kralja Alberta. — Včeraj se je v državnem zboru začela jezikovna razprava; oglašeni so nad 50 govornikov.

Češko. Minister dr. Kaizl je zopet izvoljen državnim poslancem. — V nedeljo zvečer so se v Pragi sprli češki in nemški dijaki, pomagali so jim še delavci. Potrupali so nekaj šip, in že nemški listi trobijo o čeških grozovitostih.

Štajarsko. Oblastvo je graškim socialnim demokratom prepovedalo slovesni obhod po mestu dne 1. maja. Prav tako; kdor prostost zlorablja, je ni vreden!

Koroško. V Celovcu so zadnji teden imeli dopolnilne občinske volitve pri sila pičli udeležbi. Nemški »heilovci« tokrat niso našli nobenega strasila.

Kranjsko. Poslanec Povše je izvoljen predsednikom »Slovanske kršč. narodne zveze« mesto dr. Šusteršiča. — Pri dopolnilnih občinskih volitvah v Ljubljani so Nemci in socialisti krepko »skupaj držali«. — Slov. delavsko stavbeno društvo je dne 25. aprila začelo svoje delovanje.

Primorsko. Tržaško škofijstvo je mestnemu svetu sporočilo, da po Trstu slov. pridig ne bode odpravilo. — Nad 100 laških potepuhov, ki so v isterskem deželnem zboru razgrajali, pride pred sodišče.

Ogersko. Gledé pogodbe godejo Madžari staro pesem: Avstrijci 70%, mi pa 30%. — Ono sredo je socialist Czizmandia prišel v Budapešto; nastala je rabuka, v kateri je bilo mnogo oseb ranjenih in 121 zaprtih.

Vnanje države.

Rim. Dne 13. aprila so se sv. očetu poklonili poljski romarji, ki so papežu prišli o biserni maši in 20letnici vladanja častitati.

Angleško. Anglež je res nesramen kramar; dočim se druge evropske države nočejo mešati v špansko-ameriško vojsko, kažejo Angleži Zedinjenim državam vedno bolj prijazno lice.

Nemško. Splošne volitve v državni zbor bodo dne 16. junija. — Sedanji državni zbor mora še dognati vojaški kazenski zakonik, potem se zaključiti.

Bolgarsko. Knez Ferdinand pojde v kratkem v Petrograd. Govori se, da hoče pri ruskem carju sprositi, da se dožene na Balkanu bolgarska, grška in črnogorska zveza.

Srbsko. Vlada je vzela na posodo 10 milijonov; pravijo, da bode od tega denarja naj več smuknilo v Milanov žep. — Vodja radikalcev, Pašić, mora se pred sodiščem zagovarjati, ker je Milana razžalil. Sploh ima Milan na radikalce posebno piko.

Cerkvene zadeve.

Razstava cerkvene obleke

v kn. šk. duhovnem semenišču.

II.

Izmed Habsburžanov so mil. knez navedli radi pomanjkanja časa le najznamenitejše vzglede pobožnega češčenja presv. Rešnjega Telesa. Že kar prvi iz te vladarske rodovine, Rudolf grof Habsburški, je pokazal pobožnost nasproti Najsvetejšemu v gozdu, ko je na lovu zadel ob duhovnika, ki je hitel s sv. popotnico v samotno koč. Grof je jahal; zagledavši Najsvetejše, skoči s konja, poklekne na tla in počasti Kristusa. Sledeč duhovniku, zapazi, da se ta sezuva za to, da bi prebredel dereč potok. V tem hipu ponudi Rudolf duhovniku svojega konja in ga sam vodi do bolnikove koč. Po opravi se zahvali duhovnik za konja, grof mu pa odvrne: »Bog ne daj, da bi še kedaj se usedel na konja, ki je nosil mojega Gospoda in Stvarnika; darujem ga vam, rabite ga v cerkveno službo«. Ginjen ga blagoslovi duhovnik in mu prerokuje, da ga bode Bog za to povišal k največji časti. To se je čez 8 let spolnilo: grof Rudolf je bil izvoljen cesarjem mogočne države, postal je praded slavne vladarske rodovine, ki že nad 600 let zapoveduje ljudstvom.

Viteški njegov potomec Maksimiljan I. (1493—1519.) je zašel blizu Inomosta na skalovju; ni mogel ne koraka naprej ne nazaj; prebil je celo noč in cel dan in čakal rešenja, ni ga bilo; ljudje so se sicer zbirali globoko pod njim v dolini, pomagati mu niso mogli. On napiše na pergament, naj ga pride duhovnik z Najsvetejšim blagoslovlat, in listič, okoli kamenčka ovit, zaluči v dolino. Želja se mu je spolnila; iz vasi Zirl pride duhovnik ter blagoslovi z monstranco cesarja. Ne dolgo potem pristopi k ponesrečencu krepak mladenič, ga prime za roko in ga varno pelje po skalovju do kraja, kjer ni bilo več nevarnosti, rekoč: »Gospod, katerega ste klicali na pomoč, živi in vlada; on me je poslal, da vas rešim!« Reče in zgine. Monstranca zirska je lepo shranjena v Laksenburga pri Dunaju.

Da se je obranila Štajarska krive vere, se ima največ zahvaliti pobožnemu cesarju Ferdinandu II. (1619—1637.), ki je neverjetno veliko storil in molil, da bi se ohranila prava vera. Častil je iskreno sv. zakrament. Na lovu se snide z duhovnikom, nosečim Najsvetejše k bolniku. Cesar skoči s konja, kleče počasti Najsvetejše in sledi peš duhovniku do koč. Ko se duhovnik po opravi obrne, zapazi v kotu klečečega vladarja; vsled tega blagruje bolnika in tolaži z besedami: »Veseli se, dva kralja sta danes k tebi prišla, kralj nebes in zemlje in naš kralj Ferdinand!« Isti Ferdinand je na Dunaju nosil vsako leto na praznik presv. Rešnjega Telesa in vsak dan cele osmine gorečo bakljo v procesiji z Najsvetejšim. Nekoč mu desna roka od predolgega držanja otrpne in oteče; dvorniki ga opozorijo, naj se sledeči dan počije, on jim pa odgovori: »Nikakor ne, saj imam še jedno roko, s katero lahko služim svojemu Gospodu!« Isti Ferdinand je bil slehern dan najmanj pri dveh sv. mašah; vsako nedeljo in praznik je prejel sveto obhajilo; zvečer pred sv. obhajilom se je ostro postil.

Cesarica Eleonora, žena Leopolda V. (1657—1705.), je vselej med celo sv. mašo klečala. Ko so jo nekoč prosili, naj se usede, je zavrnila: »Kako? Nobeden mojih dvornikov si ne upa pred menoj sedeti, ki sem vendar le uboga grešnica; jaz naj bi pa sedela pred svojim Bogom?« Najhujša nesreča jo je zadela ravno med povzdigovanjem: otemnele se ji oči in oslepela je. Bogu udana ni preveč žalovala, še tolažila se je s tem, da je s svojim zadnjim pogledom videla najsvetejši zakrament.

Velika cesarica Marija Terezija (1740 do 1780) je vkljub obilnemu poslu še našla časa, da je lastnoročno šivala cerkveno obleko,

zahtevala to tudi od svojih dvornic in tako dejansko služila Najsvetejšemu. Obleko je pošiljala ubogim cerkvam po cesarstvu; pri Sv. Frančišku v Savinjski dolini najdeš dragocen ornat, napravljen lastnoročno od te cesarice. — V Tirnavi pri Dunaju je ustanovila družbo vednega češčenja; njena pravila je dala vladarica prestaviti na vse avstrijske jezike in jih razdeliti po deželah.

Kot lep vzgled navedejo mil. knez še živečo kraljico špansko Marijo Kristino. Ko sta se z ranjnim možem, kraljem Alfonzom XII. vozila po sprehodih in došla duhovnika s sv. popotnico, ponudila sta mu kraljevi voz, sama pa mu peš sledila po cestah in ulicah glavnega mesta, dokler ni sprevidel vseh bolnikov. To je vzgled za ljudstvo; s tem se je kraljica priljubila Bogu, priljubila pa tudi ljudstvu!

Ko so bili mil. knez v dvorni službi, so maševali neko nedeljo v cesarski kapelici; pri svojem prihodu pa že najdejo pred oltarjem klečečega nadvojvoda Albrehta, ki jih poprosi, naj zanj opravijo sv. daritev ter posvetijo poleg svoje še jedno hostijo zanj. Med celo sv. mašo je priletni nadvojvoda kleče molil latinske molitve z mašnikom, ganjen prejel Gospoda in se po službi božji ponižno zahvalil za to, da so ga obhajali. Ta nadvojvoda je zmagal v bitki pri Custozzi; pred bitko je poklical duhovnika iz šotorja, da je blagoslovil vojake; po bitki je stopil raz konja, pokleknil na tla in se srčno zahvalil Bogu za zmago.

O Francu Jožefu bi pa, zagotovijo mil. knez, govoril nad dve uri gotovo, ako bi hotel le nekoliko opisati pobožni čut in verni značaj presvetlega vladarja. Leto na leto se udeležujejo cesar na veliki petek procesije, v kateri se prenese Najsvetejše iz glavnega oltarja v božji grob; udeležujejo se je gologlavi, peš, vprico vseh svojih dvornikov in najvišjih dostojanstvenikov. — Na praznik Rešnjega Telesa gredo v procesiji z gorečo svečo; ud družbe Jezusove je dospel iz Belgije, da bi videl to svetovno znano dunajsko procesijo; gledal jo je iz c. kr. Avguštimeja in zatrdil, da tako veličastne procesije ni in ne bo videl, razun če se bo po božji milosti udeležil nekdanj one zadnje procesije v nebesa. — Na veliki četrtek umivajo cesar 12 revežem noge; na ta dan prejmejo očitno sv. obhajilo. Ko so nekoč po službi božji, med katero so jih duhovnik obhajali, zapazili, da je cerkev prazna in se jim je odgovorilo, da je vsled njihovega obhajila zaklenjena, so pokazali svojo nevoljo nad tem, rekoč: »Tako ni prav; da grem k obhajilu, to sme vsak mojih podložnikov zvedeti!« — Krono vsega češčenja pa so si pridobili svetli cesar, ko so leta 1896. dovolili, da se smejo v Avstriji naseliti duhovniki družbe vednega češčenja in sicer v Bolcanu na Tirolskem, kjer si pod cesarjem kot zaščitnikom stavijo samostan in jubilejsko cerkev na čast presvetemu Srcu Jezusovemu.

Gospodarske stvari.

Plazovi, kako jih zabraniti?

(Konec.)

Da pa jarka ne pretrga voda, ki iz strmine brega priteče, je dobro, da se ob strugi takih »hudournikov« čez jarek napravi širok žleb iz lesa. Ta naj je na gornji strani precej širok, da voda lažje najde pot vanj, na spodnji pa ožji, da manj zemlje poblati in vodo napelje v odloženo strugo. Takšni žlebovi se napravijo povsod, kjer več vode skupaj priteče, da jo odvajajo čez jarke med travnikom.

Kaj pa je storiti s prostorom, koder se je plaz utrgal? Neumno in nemarno bi bilo vse tako pustiti, kakor je voda razrušila, ker tudi od tako razrušene zemlje mora kmet davek plačevati, enako od nerodovitne. Tudi se vsaka rana za časa lažje in lepše zaceli, nego če se odlaša z njo na poznejše čase. Pameten kmet ne čaka, nego kmalu po ne-